

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

31. De vehementia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

quilsa super domum Domini. Clament illi nec cessent, non egent multum rhetorum præceptis, qui satis vñctione spiritus edocentur.

Devehementia.

CAPVT XXXI.

Vehe-
mentia
quid?

Asperitati, vt plurimum affinis est Vehe-
mentia, quæ ab Heterogeneis spondeus ap-
pellatur, differtque ab asperitate, quod illa etiã
in amicos, hæc in aduersarios, & hostes tor-
queatur: illa mitius agat, & lenius, hæc om-
niò duriter, & asperè, sine vlla dissimulatione
verborum. Itaque tota est in inuectiuis posi-
ta, in quibus plurimum grauitatis esse solet, &
in hoc genere natura ipsa ad sui defensionem
arma suggerente triumphat summi oratores,
qui nullam melius dicunt, quam cum male-
dicunt. Singularis est in inuectiuo Demo-
sthenes, sed nec minor Cicero, quanquam ille

Vehe-
mentia
exempla ex
Cicerone &
Demosthe-
ne &
Demosthe-
ne contra A-
rist.

validius amicitiarum huiusmodi reum intor-
que videtur, hic è xò laxior, vt solet, & am-
plior. Demosthenes contra Aristogitonem
ita inuehitur. Οὐτὸν αὐτὸν ἐκατηχρησά: ὁ
φαρμακὸς, ὁ λοιμὸς ὃν οἰκάνισαν ἄντις μάλλον
Ἰδὲν ἢ προτετερον βέλτερο. Hic igitur illam
sua intercessione periculo eripere poterit? ve-
neficus homo, pestis reipublicæ, quem abo-
minetur potius aliquis simul atque aspexerit,
quam vt velit appellare. At Cicero in Vati-
nium. Appellatis ne nominatim pestem illius
anni, furiam patriæ, tempestatem reipub. Clo-
dium. Hæc st. idius At quam magnificè in si-
militudine supra Demosthenem amplificat
contra eum, qui se pro alio intercessurum di-
xerat, cum ipse esset famosissimus, satis fuit
Demostheni dixisse: Καὶ ἡ τετα, ὁ φαρμακός,
ὁ λοιμὸς.

Cicero de A-
rist. resp.

In simili, inquam, genere Cicero,
eum dixisset Clodius se domum Ciceronis re-
ligiosam fecisse, ille retorquens longè orna-
tius, & diffusius; Tu meam domum religio-
sam facere potuisti? Ecqua mente? qua inua-
seras, qua man? qua disturbaras, qua voce?
qua incendi iusseras, qua lege? quam ne illa
quidem impunitate tua scripseras, quo pului-
nari? quod stupraras, quo simulachro? quod
erectum ex meretricis sepulchro in Impera-
toris monumento collocaras. Longè hæc
grauiora, quam si dixisset breuiter, vt

Demosthenes. Domum meam purgabis
δ φαρμακός, ὁ λοιμὸς. Deinde illud, ὁ οἰκάνι-
σαν ἄντις, quæ detestabantur omnes (vult ho-
minè maxime contemptum oculis subijcere.)
Quanto magnificentius dixit Cicero, abiectus,
contemptum, & relictum, circumspectantem
omnia, quicquid inceperat, pertimescètem,
dissidentem suis rebus, sine voce, sine liberta-
te, sine autoritate. In oratione pro corona
Demosth. grauitèr Alcibiem perstringit his verbis: pro coron.
Ἐπειτα, ὁ κατὰ κράτος καὶ γραμματεὺς ὄψων;
O homo execrande, & incurue scriba. Et,
ἀλλὰ μὴ σπερμιόλο, &, περὶ ζυμῆς ἀγορᾶς, ὁ-
λεθρὸν γραμματεὺς, & non potius auctor
mendaciorum, fortensis tabula, pestilens scriba
(quæ Græci tantum faciunt) Quam Iulenti-
us Cicero Plonem, Clodium, M. Antonium
exagitat! Σύρος ἠέλεισθαι ἡμετέρας νομιστικῶν.
Non enim nos ipse color feruissus, non plura gena, non
dentes putridi deceperunt, & cat. innumera.

Patres Ecclesiæ, tum Græci, tum Latini, Patres in
hunc stylum aculeatum, plerumque in impro- Ecclesiæ
bos, & flagitiosos distinguunt summa libera- uehemen-
te, in quibus est animaduertere magnam vim tes.
eloquentiæ. Labet ex multis hæc grauitatis e-
xempla opponere. Audi qua oratione Con- Hilarius
stantium Augustum insectetur Hilarius. Pro- contra Con-
clamo tibi, Constanti, quod Neroni loquutu- stantium
rus fuisse, quod ex me Decius, & Maximianus Augustum
audirent. Contra Deum pugnas, contra Eccle- uehemens
siam sanis, sanctos persequeris, prædicatores
Christi odis, religionem tollis, tyrannus non
iam diuinorum, sed humanorum, Christianū
te mentiris, Christi nouus hostis es, Antichri- Constantij
stum præuenis, & arcæ mystera eius impietas
operaris. Condis fidem contra viuens: doctor exagitantur.
prophanorum es, indoctus piorum: Episcopa-
tus tuis donas, bonos malis demoras: Sacer-
dotes custodiæ mandas, exercitus tuos ad ter-
rorem Ecclesiæ disponis.

Omnia scruissima, sine inuidia gloriosarum
morum peragis, nouo, inauditoque ingenij
tiumpho, de diabolo vincis, & sine martyrio
ptosequeris. Plus crudelitati vestre Nero, De-
ci, Maximiane debemus, diabolum enim per
vos vicimus. At tu omnium crudelitatum cru-
delissime, dano maiore in nos, & venia maio-
re desuis. Subrepis nomine blandientis, oc-
cidis specie religionis, impietatem peragis,
Christi fidè, Christi mendax prædicator, extin-
guis. Nō relinquis saltè miseris excusationes,
vt

